

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 152.

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, JUNE 29th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Ali se je romunska kraljica zastupila ali pa kraljeva ljubica?

Bukarest, 27. junija. Javnost še do danes dobro ne ve, kdo se je zastupil v romunski kraljevi palači, ali kraljica Helena, prva žena romunskega kralja, ali pa kraljeva prijateljica, s katero je Karl živel v prenasstvu, Magda Lupescu. Na dvoru so podali izjavo, da tozadevne govornice niso utemeljene. Baje je Magda Lupescu zavzela preveliko dozo hudega strupa veronal. V javnosti se govori, da je kralj Karl že dolgo časa silil v Lupescu, da odide iz dežele, ker bo kraljevi prestol potem veliko bolj spoštovan, toda Magda Lupescu se doslej še ni podala in vztraja v kraljevi prestolici, boječ se, da bi ji sedanjí ministerski predsednik Jorga, ako se poda v tujemstvo, ne bi več dovolil povratka na Romunsko. Javna tajnost je, da bi se kralj Karl na vsak način znebil ženske Lupescu, ki se ga trdovratno drži. Lupescu ima mnogo sovražnikov v romunski javnosti. Že zadnji teden je Lupescu vzela preveliko množino veronala, in zdraviti jo je moral osební zdravnik kralja Karla. Nekatera poročila pa trdijo, da je kraljeva priateljica že odpotovala iz Romunske.

Hočete mogoče na severni tečaj? Tu je prilika.

New York, 27. junija. Sovjetska vlada pošlje 15. julija iz pristanišča Arhangel'sk poznani ledolomilni parnik "Maligin" proti severnemu tečaju. Parnik sprejme tudi potnike na krov. To je prva enaka vožnja v svetovni zgodovini. V velikih ameriških časopisih vabi Rusija Amerikance, da se pridružijo kot potniki. Vožnja traja 40 dni. Parnik ima ugodne kabine, toda zelo neugodne cene — vožnja velja \$2,000.00.

Smrtna kosa

V soboto zjutraj je preminul Joseph Zakrajšek, star 64 let. V Clevelandu je bival 23 let. Bil je član društva Dvor Baraga, C. O. F., in društva sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ. Ranjki je bil doma iz Griča, fara Velike Lašče, kjer zapušča več sorodnikov, tu pa zapušča žalujočo soprogo, dva sina, Josepha in Victorja ter tri hčere, in sicer Hedwig, omoženo Pavlick, so-progo znanega policijskega sarženta, ter Anno in Rosie, in več drugih sorodnikov. Ranjki je bil jakí aktiven pri društvi, kadar se je šlo za dobro stvar, torej se prosi člane, da se udeležijo pogreba v obilem številu. Pogreb se bo vršil v torek ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti na 876 E. 141st St. pod vodstvom Fr. Zakrajšek v cerkev sv. Vida. Naj mu bo ohranjen blag spomin, preostali družini pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Otok umrl

V mestni bolnici je umrl 3 mesecev star Nick Maršič, 1072 E. 27th St. Oče otroka je umrl pred nedavnim, dočim se mati nahaja v bolnici. Pač hudo prizadeta družina. Pogreb otroka se vrši v torek zjutraj iz pogrebnega zavoda Louis Ferfolia.

Listnica uredništva

Naročnica. — Ne, vi niste izgubili državljanstva, ker ste se poročili 24. septembra 1922. Ako bi se poročili dva dni prej, bi bili ob državljanstvo.

Suhači na delu, da pričnejo z ogromno propagando za prohibicijo

Washington, 27. junija. Dr. Daniel Poling, novi načelnik združenih suhaških organizacij Amerike, je danes naznanil podrobne načrte o ogromni kampanji suhačev, ki bo trajala 257 dni in se bo raztezala od New Yorka do San Franciscu, od Kanade pa Mehike. Obenem je pa dr. Poling tudi priznal, da je dosedanja kampanja suhačev izjalovljena, in da se mora začeti z drugačnimi sredstvi. Suhači vedo, da ljudje nimajo nobenega spoštovanja več pred prohibicijsko postavo. Zato se bodo prihodnje leto zlasti vrgli na predsedniški konvenciji obeh strank. Gledali bodo, da republikanska kot demokratska stranka sprejmeti določila glede prohibicije, zlasti se pa bodo trudili, da kandidira pri obeh strankah čimveč kandidatov, ki so odločnega prepričanja za prohibicijo. Priznal pa je, da vse, kar so suhaške organizacije dosedaj naredile, ni prineslo uspeha. Dr. Poling je včeraj obiskal predsednika Hooverja v Beli hiši, toda je izjavil, da nista govorila o prohibiciji, ker nameravajo suhači svojo kampanjo voditi na nepolitični podlagi. Medtem se pa zbirajo v Washingtonu zastopniki 33 združenih suhaških organizacij iz cele Amerike. Tu so zbrani voditelji suhaškega gibanja, ki bodo naredili vojni načrt za kampanjo. 168 lokalnih skupin je že organiziranih. Kampanja bo popolnoma ločena od Anti-Saloon lige in W. C. T. U. Tudi s cerkvijo kampanja ne bo imela ničesar opraviti, in v mestih, kjer se bodo vršili govori, bodo najete javne dvorane. Ta kampanja se bo začela 8. septembra v Columbusu in bo šla nepretrgoma naprej skozi 257 dni.

V Buffalo imajo butlegerji svojo unijo

Buffalo, N. Y., 27. junija. — V tem mestu imajo redno organizirano unijo butlegerjev. To se je doglano, ko je policija aretirala 33 oseb. Unijo so ustanovili radi raketirjev, ki izsiljujejo od prodajalcev opojne pijače večje svote denarja. 12 aretiranih so izročili veliki poroti, deset jih bo moralo nastopiti kot priče, dočim so osem žensk izpustili iz zaporov.

Proti domovini

Sinoči sta odpotovali iz Clevelanda Miss Frances Novak in Frances Kern. Namenjeni sta za nekaj mesecev ostati v domovini. Številno prijateljev je obe spremilo včeraj na kolodvor. V New Yorku ostaneta par dni, nakar se v sredo odpeljeta s francoskim parnikom Paris. Srečno pot!

Pouk v glasbi

Miss Irma Kalan in Mr. Adolf Perdan, poučujeta na klavir, odnosno na violino, otroke in odrasle, in sicer v S. N. Domu. Toplo priporočamo to glasbeno šolo. Kdor nima svoje violine, jo dobi pri učitelju. Berite tozadevni oglaš!

Na obisku

V družbi Mr. John Gornika so se oglasili v soboto v našem uradu Mr. Josip Glavan, Mr. Frank Germ, Mr. Josip Germ in Mr. Josip Germ, vsi iz Sharon, Pa., ter Mr. Louis Germ iz Pueblo, Colo. Iskreno dobrodošli!

V slovenski naselbini v Lorainu se je pričelo s poukom slovenščine

Dne 23. junija se je pričela v naselbini Lorain, O., prva slovenska šola, ki bo trajala do konca počitnice. Pouk slovenščine se vrši v mali dvorani S. N. Doma v Lorainu, in direktorij Doma je dovolil brezplačno uporabo te dvorane, za kar mu gre pač vse priznanje in se mu izreka na tem mestu iskreno zahvalo. V šolo se je doslej vpisalo 19 deklic in 15 dečkov, torej vseh skupaj 34, kar je za te izredne čase pač lepo število in se lahko s ponosom kaže na zavodne slovenske starše v Lorainu, ki pošiljajo svoje otroke k pouku materinskega jezika. Pričakuje se pa, da se bo oglasilo še več slovenskih dečkov in deklic. Namerava se pričeti poučevati tudi odraslo mladino. Pouk se bo vršil ob večerih, ako se prihlasi dovoljno število mladine. Otroke poučuje kot učitelj Mr. Lojze Seme. Dokler bodo imele naše vrle slovenske mamece toliko slovenske zavesti, dokler se bodo naši malčki tako radi učili slovensko, in dokler bomo imeli tako zavodne može v vodstvu naših slovenskih ustanov in narodnih domov, bomo še živeli narodno življenje in se bo še čula po naši novi domovini govorica in mila pesmica slovenska!

Bivši governer aretiran kot ropar

Defuniak, Florida, 27. junija. Bivši governer države Floride, Catts, je bil danes aretiran in obtožen, da je vlomil v neko hišo, v kateri so bivali ljudje, in da je odnesel več dragocenih predmetov. Catts se izgovarja, da je odnesel predmete, ker je slišal, da mož, ki stanuje v hiši, namerava zapustiti mesto in da mu je bil dolžan denar. Catts je bil svoječasno protestantovski pastor.

Kako je bilo nekdanj in kako je danes

Ameriška zrakoplovca na poletu proti Alaski, kamor dospeta danes

Kabarovsk, Sibirija, 29. junija. Wiley Post in Harold Gatty, ameriška zrakoplovca, ki se nahajata na poletu okoli sveta, sta odpljula danes zjutraj ob 4. uri na najnevarnejšo pot vsega poleta, iz Sibirije proti Nome, Alaska. V mesto Kabarovsk sta dospela v mnenju, da vzameta tam samo novo zalogo kuriva, toda dobila sta poročila, da vreme na potu proti Alaski ni nič kaj zanesljivo, zato sta sklenila ostati v Kabarovsku preko noči. Pot iz Kabarovska do Nome, Alaske, je dolga 2,100 milj. Dosedaj sta imela šele eno samo nesrečo na 9,000 milj dolgem poletu. V Blagoveščensk, Sibirija, sta nameravala prenočiti, da bi dobila potreben počitek. Toda ko sta pristala, se je njun zrakoplov zarinil v blato, in moralo je priti vojaško s traktorji, da so dobili zrakoplov ven. To je yzelo oba zrakoplovca 14 ur. Pred seboj imata sedaj še 6,000 milj dolgo pot.

Vročina

Iz raznih krajev Zedinjenih držav se poroča, da je neznosna vročina zadnjih dni zahtevala doslej že 150 žrtev. Vremenski urad poroča, da je v South Dakoti včeraj toplomer kazal 103 stopinj vročine. Ljudje hitijo ven v parke, k vodi in v hribe. Na Coney Island, New York, je dospelo včeraj 800,000 izletnikov, v Rockaway zaliv jih je prišlo 400,000 in enako število na Long Island. Vremenski preok pravi, da bo proti koncu tedna zavladalo hladno vreme.

*Tisoče tujcev je že dospelo v Cleveland k rokoborbi dne 3. julija.

*Delavski tajnik vlade izjavlja, da bo Amerika še bolj omejevala naseljevanje.

Zavarovalne družbe proti tornadu bodo morale plačati velike svote

Tornado podobna nevihta, ki je izbruhnila pretekli petek nedoma v Clevelandu, in ki je povzročila milijone dolarjev škode, bo prizadela tudi zavarovalne družbe, kajti mnogo ljudi v Clevelandu je zavarovanih proti tornadu in enakim ujmam. Računa se, da znaša skupna zavarovalna svota proti tornadu v Clevelandu \$5,000,000, in kompanije bodo plačale kakega pol milijona dolarjev za škodo. Slovenska tveška Haffner & Co., ki zavaruje proti tornadu, je dobila 11 klincev od svojih kljentov, glede škode, povzročene od petkove nevihte. Zavarovalne družbe bodo točno plačale kot izjavljajo. Pred 15. leti je bila zavarovalnina zoper tornado skoraj nepoznana, danes pa jo ima že skoro vsaka hiša, zlasti one hiše, na katerih je vknjižba od strani banke, ker banke zahtevajo enako zavarovalnino.

Predno gre v smrt, želi žganje in godbo

Ossining, New York, 27. junija. — Predno je bil odpeljan Edward Turner, 29 let star, morilec, na električni stol, so ga vprašali, kaj želi pred smrtjo. Izjavil je, da bi rad slišal dobro godbo in dobil kozarec dobrega žganja. Godbo so mu preskrbeli, toda žganja mu niso dali.

Deček vtonil

V soboto popoldne ob 4. uri je vtonil v jezero 14 letni Michael Predovič, sin Mr. in Mrs. M. Predovič, 1640 E. 26th St. Ranjki je bil član Madinskega oddelka društva št. 191 H. B. Z. Poleg staršev zapušča tudi dva po pol brata, Petra in Eli. Pogreb, ki se vrši pod vodstvom Louis Ferfolia, bo naznanjen jutri.

Mnogo važnih določil za nove davke. Državni poslanci pijani v zbornici

Columbus, O., 27. junija. — Zasedanje državne zbornice v tem mestu je bilo včeraj končano, ko so se v državni zbornici odigrale silne orgije. Poslanska zbornica je zborovala nepretrgoma dvajset ur, dokler ni prišlo glasovanje, in s 65 glasovi proti 39 je bil sprejet državni proračun v vsoti \$121,000,000 in sprejeti so bili novi davki. Ko je predsednik zbornice naznanil konec zborovanja, je nastala divja panika v zbornici. Poslanci so metali klobuke proti stropu, postavne knjige, note, koše za papir, klopi, vse so razmetali in razbili, tintam je zbornica uvedla glade davkov, so sledeče: Upeljan je davek dva centa na vsak paket cigaret. Licence za avtomobile bodo veljale od \$7.00 do \$25.00, kar se ravna po konjskih silah motorja. Davek na avtomobile in na osebnost lastnino je odpravljen. Upeljan je davek na bančne vloge, delnice in bonde. Davek na cigarete se začne dne 1. septembra, in bo v veljavi letos, drugo leto in v letu 1933. Davek bodo plačevali prodajalci cigaret, ki morajo pritisniti za 2 centa znamko na vsak paket cigaret. Za svoj "trubel" dobio 10 procentov od prodanih znamk.

Hoover za pivo? Nekdo je javnost potegnil!

Washington, 27. junija. — Tu so se razširile govorice, da je predsednik Hoover sklenil predlagati kongresu, da dovoli izdelavo in prodajo piva, ki bi imelo 4 procenote alkohola. Ko je predsednik Hoover o tem zvedel, je bil silno nevoljen. Izjavil je, da on dosledno podpira prohibicijsko postavo.

Prodaja cigaret na debelo se je podražila

New York, 27. junija. Cigarete znane pod imenom Camel, Lucky Strike, Chesterfield, Old Gold in Piedmont so se podražile. Cena je šla navzgor od \$6.49 za 1,000 na \$6.85 za 1,000. Delnice kompanij, ki prodajajo cigarete, so se močno dvignile v ceni. Samo izdelovalci Camel cigaret bodo radi zvišane cene profitirali dva milijona dolarjev.

Direktorska seja

Dne 2. julija zvečer se vrši skupna seja direktorija Slovenskega Doma in Slovenskega Delavskega Doma in sicer v Slovenskem Delavskem Domu.

Popravek

V zahvali za ranjko Jennie Gornik je stranka pozabila omeniti še zahvalo Dill Manufacturing Co. in društvu Marije Vnevezete, št. 103 J. S. K. Jednote.

V bolnico

Frank Roberts, p. d. Podgorceljev Frank, 690 E. 159th St., se je podal v mestno bolnico. Prijatelji so prošeni, da ga obiščejo.

*Danes je praznik sv. Petra in Pavla.

Delavske unije premogarjev si medsebojno očita jo velike nepoštenosti

Pittsburgh, 27. junija. — Theodore Dreiser, znani pisatelj, je pravkar dal v javnost pamflet, v katerem pravi, da bi morala biti American Federation of Labor, največja delavska organizacija v Ameriki, razpuščena, ker ni nobenega vzroka, zakaj bi še nadalje obstala, in ker ne posluje v korist delavca, pač pa v korist gotovih malih skupin. Zlasti je American Federation of Labor zapustila premogarje. Unijski premogarji aktualno stradajo v Pennsylvaniji, kjer dobivajo sramotno nizke plače. Kompanijske trgovine jih oberejo do kosti, ker jim za vsako blago preveč računajo. Zato se stala skupina pijanih poslancev in prepevala, tu in tam si pa videl tri ali štiri skupine poslancev, ki so se medseboj pretepali — tak je bil konec zasedanja državne zbornice države Ohio. To zasedanje je izpremenilo ves davčni sistem države, kar se ni zgodilo že zadnjih 80 let. Najbolj važne spremembe, ki jih je zbornica uvedla glede davkov, so sledeče: Upeljan je davek dva centa na vsak paket cigaret. Licence za avtomobile bodo veljale od \$7.00 do \$25.00, kar se ravna po konjskih silah motorja. Davek na avtomobile in na osebnost lastnino je odpravljen. Upeljan je davek na bančne vloge, delnice in bonde. Davek na cigarete se začne dne 1. septembra, in bo v veljavi letos, drugo leto in v letu 1933. Davek bodo plačevali prodajalci cigaret, ki morajo pritisniti za 2 centa znamko na vsak paket cigaret. Za svoj "trubel" dobio 10 procentov od prodanih znamk.

Rusi se ne zanimajo za ameriške zrakoplovce

Moskva, 27. junija. V Rusiji se skoro nič ne zanimajo za ameriške zrakoplovce, ki so se ali se bodo podali na pot okoli sveta. Amerikanca Gatty in Post sta dospela v Moskvo, ne da bi listi to kaj posebno omenjali, pač pa kot navaden dnevni dogodek. Tudi o poletu, ki ga namerava prirediti Lindbergh s svojo ženo okoli sveta, se ničesar ne omenja. Tujezemski ruski urad se je celo izjavil, da mora Lindbergh prositi za dovoljenje pri kakem ruskem poslaniku ali pa direktno pri ministru za zunanje zadeve, ako hoče leteti preko Rusije, prav tako kot vsak drug zrakoplovec. Razume se, da bo Lindbergh dovoljenje dobil, in da je ruska vlada tudi pripravljena pomagati tekom poleta preko Rusije. Zrakoplovca Gatty in Post bosta imela težave pri poletu preko Sibirije, ker ni pravih dni in dobro opremljenih postaj.

Ubili na ulici

Policija je dobila sinoči ležati na E. 34. cesti truplo nekega moškega, katerega so spoznali, da je 43-letni Anton Santarra. Bil je še živ, toda ko so ga prepeljali v bolnico, so zdravniki izjavili, da bo kmalu umrl. Videti je bilo, kot da bi bil močno pretepen, potem je pa dobil strel v levo stran čela. To je že tretja žrtev gangevžev tekom štirih dni v Clevelandu.

Telovadba Sokola

Slovenski Sokol naznanja, da je telovadba Sokola v S. N. Domu suspendirana od 1. julija do 1. avgusta. Telovadba v Bathhouse in v Slovenskem Društvem Domu v Euclidu se pa vrši kot običajno.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po razpisu: celo leto \$5.50, pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pokljatve naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 6628.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 152. Mon., June 29th, 1931.

Zdražbar Mussolini na delu

I.

Albanija je sicer ena najmanjših evropskih držav, toda ena največjih nevarnosti evropskega mira. Albanija ima komaj 17,000 štirinast milijonov površine, to je ena tretjina obsežnosti države New York. Prebivalstvo Albanije šteje 800,000 duš, to je približno toliko, kolikor šteje prebivalstva mesto Baltimore. Glavno opravilo Albancev je ovčje-reja in dinamitiranje.

Največja važnost Albanije leži v tem, ker je ta dežela izhodišče Italije na Balkan. To dejstvo ne bi kratilo spanja miroljubnemu prebivalstvu in evropskim državnikom, če ne bi bilo znano drugo dejstvo, da se gledata Italija in Francija kakor pes in mačka, in da vlada in odloča o usodi Italije Benito Mussolini, mož dolgega in strupenega jezika in največji ogroževatelj evropskega mira.

Prvi korak v svojem prizadevanju, da razširi Italijanski vpliv na vzhod, je storil Mussolini s tem, da je poklical v življenje italijansko-albansko pogodbo. Ko je to dosegel, si je na vso moč prizadeval, da ohrani prijateljske zveze med Italijo in malo Albanijo, katere kralj je Ahmed Zogu. Mussolinijeva lutka, katero je on postavil na prestol. Na Balkanu pa je bil še neki drugi neoženjen kralj, namreč bolgarski Boris, katerega je Mussolini oženil z italijanskim kraljičino ter ga s tem vpregel v voz italijanske politike na Balkanu. Zdaj je treba čakati in gledati, če bo Mussolini našel še kako italijansko princeso za svojo marioneto, ki sedi na albanskem prestolu.

Albanci so znani kot nasilen, bojevit in divji narod. Umor — političen ali drugačen — ne pomeni pri njih ničesar in spada takorekoč na dnevni red. Albanci so navdahnjeni s sovraštvom do svojega severnega sosa, Jugoslavije, in nič bi jim ne bilo ljubše, kakor če bi mogli udariti čez mejo ter porezati kolikor mogoče jugoslovanskih vratov. To, samo na sebi, ni resna stvar, kajti Jugoslavija je petkrat večja kakor Albanija ter ima petnajstkrat več prebivalcev kot dežela Skipterjev in ni niti misliti, da ne bi znala dati Albancem potrebne lekcije, če bi se res drznili čez mejo.

Toda stvar je druga in dalekosežnejša: vsaka gesta Albanije bo imela za seboj Mussolinijev Italijo, in vsaka gesta Jugoslavije ali vsaka obramba njene jugoslovansko-albanske meje, bi imela za seboj enega najmočnejših evropskih narodov, ki je dober, iskren prijatelj Jugoslavije. Ta narod je — Francija.

Protitalijanska Francija in vsefrancoska Jugoslavija stojita nasproti protifrancoski Italiji in vseitalijanski Albaniji! Recimo, da bi Albanija, podžgana po Italiji, vrgla kos dinamita v Jugoslavijo, varovano po Franciji, ali pa obratno? In možnost takega čina roji v današnjih dneh zelo po glavah evropskih državnikov in ostalega evropskega prebivalstva.

Vzemimo možnost, da skočita Francija in Italija druga drugi za vrat in da hočeta izravnati svoje difference deloma na Balkanu. Na prvi pogled bi bila v takem slučaju prednost na strani Francije. Njena balkanska prijateljica, Jugoslavija, je dežela, ki ima 13 milijonov prebivalcev in armado, ki ji menda ni enake na svetu. Jugoslavija bi nedvomno posekala vse, kar more Albanija postaviti na noge.

(Konec jutri.)

Pojasnilo društvu in delničarjem S. N. Doma in resnici na ljubo

Vsak gospodar, "ki je gospodar" svojega imetja in posestva, bo vedno primerjal dohodek in izdatke, če njegov preostanek (balance) odgovarja njegovi investiciji, vloženi v ta posestva ali podjetja. Ravno isto velja, kolikor je mogoče izpeljave, tudi za S. N. Dom.

Direktorij Slovenskega Narodnega Doma skuša vedno potom direktne iniciative ali potom njemu podrejenih odborov, znižati stroške, kolikor je v danih razmerah mogoče. Od različnih strani prihajajo pred direktorij prošnje za znižanje najemnine za različne podpore društvu in ustanovam, ki so v resnici vredne podpore. Direktorij dobiva pisma, ki nam diktirajo cene najemnine, rekoč: "Toliko plačamo, če nočete, imejte prazno." Kaj naj direktorij ali gospodarski odbor v takih razmerah naredi? Podati se mora v gotovih slučajih, če noče imeti prostora praznih, in gledati mora, da na drugi strani, kjer se dajo stroški znižati, iste zniža "če" hoče.

ke se je vzelo samo najemnino dvoran, ki niso stalno najete in kjer se najemnina spreminja, in z isto najemnino primerjati izdatki za upravo, vam spodaj označena statistika jasno pokaže, kateri sistem uprave je za Dom najcenejši. Povdarjamo še enkrat, da v tej statistiki niso vključene najemnine uradov, trgovin in vseh drugih stalno odanih prostorov. Pazno preučite spodnje številke in potem pa sodite, kdo je v pravem, kričaji v listih ali direktorij in gospodarski odbor?

Najemnina dvoran in stroški uprave za sledeča leta:

Najemnina dvoran	Upravni stroški
1926 — \$11,006.30	\$6,460.32
1927 — 10,707.04	6,238.25
1928 — 10,396.68	5,601.50
1929 — 10,416.51	4,812.26
1930 — 10,353.63	5,493.85

Te številke ne govore o kaki "vsemogočnosti" gospodarskega odbora. Nadalje, če primerjamo za prve štiri mesece v letu 1930 z letošnjim letom, dobimo sledečo razliko:

Najemnina: januar, februar, marc, april 1930	\$4,309.35
Najemnina: januar, februar, marc, april, 1931	\$3,180.00
Manj dohodkov	\$1,129.35
Upravni stroški: januar,	

DELAVEC DANES PRI ŽELEZNICAH

Dolžnost me kliče, da narodu razjasnim, kaj se godi zadnjih par let, ko delavec ne ve, ali ima delo ali ne. Mnogo let smo se borili za našo pravico in smo dognali našo plačo na 81c na uro, katero plačo železnice še danes plačujejo in ker so izgubili bitko leta 1922, kar jih je stalo \$100,000,000.

Toda danes je pa drugo vprašanje. N. Y. C. R. R. Co. je zadnje dve leti zaprla osem kurilnic (round house), kar je vrglo na stotine delavcev na cesto. Pa to še ni vse. Leta 1930 so zaprli tovarno v Elkhardu in Dephuc. Iz Elkharda so poslali 300 delavcev v Collinwood, iz Dephuc so jih poslali pa v Aves, Pa. in West Albany.

Danes se pa godi obratno: zaprli bodo 1. avgusta tovarno v Collinwoodu in ravno tako v Detroitu. Delo bodo pa pošiljali v Brach Grove blizu Indianapolis na Big Four R. R. Delavci, kateri so delali pri tej družbi do 30 let, bodo morali sprejeti svoje stvari skupaj in se pravičiti z delom, ako hočejo ostati v službi pri tej družbi, ali pa si poiskati drugje delo.

Tisti, ki delajo za železnico, dobro vedo, kaj jih čaka. Meni je dobro znano kako bodo sprejeti, ko pridejo tje. Seveda, tisti, ki so bili na štrajku leta 1922 in ki spadajo k organizaciji, bodo šli lahko z mirnim srcem in bodo tudi dobro došli. Tista pa, ki so sskabali leta 1922 in nam kruh jemali pod oblubo družbe, da bo gledala zanje, bodo ravno tako poklicani, da poberejo svoje orodje in se podajo za delom 350 milj od Clevelanda, ako hočejo ostati v službi pri družbi, za katero so sskabali. Prepričan pa sem, da jim drugi delavci tam ne bodo dali gorke roke.

Danes se vidi, da se mora delavec vedno boriti in se varovati

LIST JE NAŠ NAJBOLJŠI PRIJATELJ

Ali je to res? Je in ni, to se pravi, ako je list fanatičen strankar, nima čitatelj nikoli mirnega srca, kadar istega čita. Dobro poznam ljudi in vem, kako se razvema, kadar lopne ta ali oni urednik po nasprotni stranki. Posledica je, da se naši ubogi delavci gledajo pisano in marsikje pograbijo tudi za lase. In to vse radi hudomušnosti urednika, ki ima pri takem pisanju svojo zabavo.

Kaj je tega treba? Strankarstvo naj v bodoče odpade. Bodi mo izobražen narod, ne zaničujmo sami sebe. Ako ne hodiš v cerkev, pusti tvojega sosa, naj gre, če tako hoče. Ako se ti njemu dopade, nikar mu ne kravi.

februar, marc, aprila, 1930 — \$575.60
Upravni stroški: januar, februar, marc, april 1931 — \$623.20
Več stroškov — \$ 47.60

To nam pokazuje, da je bilo za leto 1931, \$1,129.25 manj najemnine od dvoran, in je kljub temu \$47.60 več stroškov za upravo, kakor jih je bilo za leto 1931. Zakaj je bilo več stroškov? Nastane vprašanje samo od sebe. Mogoče bi kritiki sedanjega gospodarskega odbora to povedali? Vemo, da se bo hitro kdo dobil in rekel: "Zakaj imamo pa gospodarski odbor, da ne vidi, kaj se dela? Seveda ga imamo, ali ta odbor ne more igrati 'žandarma,' ker ni plačan, da ne pooblaščen zato.

To smo želeli pojasniti, da se ne bo razpis službe tajnika-oskrbnika napačno tolmačilo, in delalo vtise, da pri vsem tem igra vlogo politika in osebnost. Ne! Govorijo samo številke, ki so za gospodarski odbor mero-dajne, in ne prijateljstvo!

Prečitano in odobreno na seji gospodarskega odbora, dne 24. junija, 1931, Cleveland, Ohio. Joseph Skuk, predsednik; Frank Mack, Josip Babnik, Frank Jerina, John Gornik, odborniki.

Beri Ameriško Domovino, ki je v verskem oziru nepristranska in ne napada nobeno stranko. V tem listu ima vsak pošten mož in vsaka poštena žena svojo besedo.

Vam, g. urednik, pa priporo-

SPOMINI IZ BIRME V DETROITU

Dne 5. junija sem bila za botro v Detroitu deklici Marici Čufar v angleški cerkvi Holly Name. Cerkev je nova, še ne povsem dokončana. Ker je slovenska fara precej oddaljena, morajo nekateri otroci pohajati v angleško cerkev. Slavnost se mi je dopadla, le nekaj je pokvarilo vse veselje domači župnik je dal namreč vse otroke iz farne šole v ospredje, otroke iz javnih šol je kar prežrl in skozi stranska vrata potisnil notri. Matere je to žalilo, ker otroci so redno pohajali k nauku za sv. birmo. Matere so jokale, ker so jih tako zaničljivo sprejeli in tudi botrom to ni bilo v čast.

Drugače pa smo se imeli še precej dobro. V Detroitu je tudi veliko ljudi brez dela. Pri družini Čufar sem ostala štiri

čam, da vržete vsak dopis fanatične vsebine v koš. Vplivajte blagodejno na bralce in ne razdražljivo. To nas bo združilo v močno delavsko maso, ker edino v slogi je moč in naša bodočnost. Pozdrav!

Naročnik.

dni. Zabavali smo se mirno, dostojno in veselo.

Pa še nekaj moram povedati. Potovala sem do sedaj štirikrat v staro domovino, pa sem vselej srečno skozi prišla. Sedaj pa sem se na tej preklicani clevelandski postaji tako zmešala, da nisem nič vedela kje je pravi izhod. Zakaj neki zidajo tako velikansko postajo? In vse se sveti kot v nebeški cerkvi. Precej časa sem se "munkala" tako okrog kot bi bila v začaranem gradu, ko vendar k sreči zapazim svojega moža. Še nikoli ga nisem bila tako vesela, kot takrat, da me je rešil iz tega labirinta in sedaj ga še bolj "lajkam." Spravil me je v "kočijo" in odpeljal domov v našo belo Ljubljano, kjer se mi še najbolj dopade. Pozdrav vsem!

Mary Sedey,
Tyrone Ave.

OBDOLŽEN UMORA SVOJE RODBINE, PA JE OPROŠČEN

Iz El Dorada, Kansas, se poroča z dne 23. junija: Mlad, komaj 21-letni farmerski fant, ki je bil obtožen, da je umoril svojo rodbino, bo te dni pred sodiščem oprobčen. Ta fant je Owen Oberst. Ozadje tega senzacionalnega slučaja leži v letu 1928. Dne 2. aprila 1928 je izbruhnil na farmi zakoncev Oberst pri Burnsu, Kan., v Cutler okraju ogenj. Predno so dospeli na mesto požara najbližji sosedje, je hiša že do tal pogorela. V kadečih razvalinah so našli izoglenela trupla zakoncev Oberst in njiju petih otrok, sinov in hčera.

Oblasti so nekaj časa domnevale, da je nastal požar, v katerem je zgorela vsa rodbina, radi eksplozije petrolejne peči. Toda pri obdukciji trupel je našel koroner krogle iz puške v truplih zgorelih. In tajnost se je še povečala, ko je šerif sporočil sodišču, da so bila vsa trupla najdena na enem kusu.

Nato so se spomnili, da starejšega sina, Owena Obersta dotične noči ni bilo doma. Koronerjeva porota je ugotovila, da je bila rodbina najpreje umorjena, nato pa hiša zažgana. Owen Obersta so aretirali. Oblasti so ga trdo prijele ter obdelale nato njegovo priznanje, češ, da je sam priznal, da je postal vse člane družine, in sicer drugega za drugim, kakor so prihajali v hišo.

Kot vzrok svojega strašnega dejanja je navedel trdovratnost očeta, kar mu ni dovolil upora-ba domačega avtomobila, katerega je Owen od časa do časa rabil, ko je vozil svoje prijatelje v bližnje mesto v kino-gledišče. Toda oče se je vedno trdovratno branil, da bi mu domi potrebuje vso pomoč in sodelovanje od strani delavstva.

Anton Vehovec,
19100 Kewanee Ave.

To je Owna tako razjezilo, da je postrelil svoje roditelje in brate in sestre, zložil njih trupla na kup, jih polil s petrolejem, nato pa zapalil hišo. Po izvršenem zločinu je sel v avtomobil ter se odpeljal v Florence, Kans., v neko kino-gledišče.

Ko so takrat dobili od Owna to priznanje, je slednji izjavil, da ne mara nikake obravnave, nakar ga je sodnik obsodil v do-smrtni zapor. Owna so zaprli, toda že po nekaj tednih sta sklenila odvetnika John Madden in L. C. Gabbert iz Witchita, Kansas, da se zavzameta zanj. Odvetnika sta najprej izjavila, da bi bil moral biti dan fantu na razpolago branitelj, ko se je obtoženec priznal za krivega. Višje sodišče je odločilo, da ima-

ta odvetnika prav, izdalo je habeus corpus ukaz in odločilo novo obravnavo.

Obersta so pripeljali zopet sem, nakar sta pričela njegova branitelja v družbi tretjega odvetnika, Aikmana iz El Dorada, pravni boj, ki bo vsak čas končal s popolno oprostitvijo obtoženega fanta. Vršile so se že tri sodne obravnave, tekom katerih pa se porotniki niso mogli zediniti. V sled pomanjkanja priči in vsled drugih okoliščin, ne more država obtožencu do živice. Odvetnikom se je posrečilo kljub Ovnovemu lastnemu priznanju, postaviti njegovo krivdo v dvomljivo luč. Branitelji so namreč izjavili, da je bilo vse skupaj "frame up" od strani takih ljudi, ki bi se radi prikopali do Oberstovega posestva in imovine.

Preteklega avgusta, po tretjem procesu, sta Owna vzel za svojega in ga adoptirala zakonca W. R. McLain. Ko so fantu zabranili vstop na visoko šolo v El Doradu, ga je pričela Mrs. McLain privatno poučevati.

Ko je bila zaključena tretja obravnavo, je moral okrajni pravdnik Woodward porazno priznati, da je tekom teh obravnav že skoro vse prebivalstvo dotičnega okraja fungiralo pri poroti. Ker ni bilo torej več ljudi, izmed katerih bi mogli izbrati porotnike; je okrajni pravdnik prosil sodnika Airesa, naj slednji premesti obravnavo v neko drugo mesto. Toda branitelji so izjavili, da je taka prošnja neustavna, da se tega ne sme dovoliti in so vložili pri višjem sodišču tozadevni priziv. Višje sodišče je odločilo, da je sodnik Ayres zakrivil pogreško. Nato pa je izjavil okrajni pravdnik, da bo sam prosil za črtanje obtožbe proti Oberstu iz sodnih aktov, ker so vsi njegovi viri izčrpani in ker si je pri vseh obravnava h ljudstvo okraja že ustvarilo svoje mnenje. Ko bo torej ta slučaj pravno črtan, kar se pričakuje, da se bo zgodilo vsak čas, bo Owen Oberst svoboden moč in gospod družinskega imetja, ki se ceni na \$35,000. . .

Strah pred kačo je povzročil smrt dečka

Hammond, Indiana, 27. junija. — Neka kača, ki je v nekem ribniku plavala proti 15-letnemu Evgenju Freeland, ki se je kopal, je povzročila pri dečku tak strah, da je izginil pod volod in se ni več prikazal. Zdravniki, ki so 'pozneje' truplo preiskali, so dognali, da je smrt nastopila radi strahu.

Če verjamete al' pa ne.

Takle je pa današnji moderni svet:

Nekdo vpraša mlado mater, če doji svojega malega otroka. "Ne," odgovori mlada mami-ca, "se bojim, da bi mu padei pepel od moje cigarete v oči."

Ta-le je pa ultra moderna: Prijateljci se srečata drugo jutro po veselem partyju in ena vpraša:

"Ella, pa si že komu povedala o svoji skrivni poroki?"

"Še nikomur; čakam, da se bo moj mož streznil in bom najprej njega razveselila s to novico."

Sodnik obtožencu:

"Obtoženi ste, da ste ukradli namizno posodo, denarja pa niste ukradli? Zakaj ste to storili?"

"No, sedaj pa še vi začnite, gospod sodnik! Saj me je že žena dovolj kregala zaradi tega."

Žena je citirala svojega moža pred sodnika, ter je zahtevala razporoko.

"Povejte mi vse natanko, od kraja do konca, kaj veste slabega o svojem možu, da zahtevate razporoko," reče sodnik ženi.

"Lažnjivec je, eigan, postopač, lump, nasilnež, tat in trapec," našteva kar iz glave žena.

"Bežite no, tak pa menda vendar ni," pravi sodnik. "Mislim, da vam bo težko to dokazati."

"Težko dokazati? Joj, saj to vsa sosesčina ve o mojem možu."

"In če vam je bila vsa ta stvar znana o vašem možu, zakaj ste ga pa vzela?"

"Saj tega pred poroko nisem vedela."

"Le nikar ji ne verjemite, gospod sodnik," poseže vmes mož, "ona je vse to dobro vedela že pred poroko!"

Dva farmerja se srečata in eden reče:

"Ali si že slišal, da je sinoči Kljukovemu Jožetu pogorela hiša?"

"Da je pogorela? Glej, glej, pa se le nisem zmotil. Sinoči sem šel namreč tam mimo in sem videl, kako se je valil iz hiše dim. Pa sem rekel sam pri sebi: 'Kjer je dim, tam je tudi ogenj!' Bajgali, nisem se motil."

Ni jih bolj razmišljenih ljudi na svetu, kot so profesorji. Tako se pripoveduje o profesorju Magajni, da je prišel domov in je pozvonil pri vratih. Odpret mu je prišla nova služkinja, katero je bila vzela v službo ravno isti dan njegova žena. Profesor jo pozdravi in jo vpraša:

"Ali je profesor Magajna doma?"

"Ne, ni ga, ampak vsak čas ga pričakujemo."

"Potem ga bom pa počakal," reče profesor in se vsede na klopi pred hišo, da bo sam sebe počakal.

Profesor se je sprehajal zunaj mesta in je bil globoko zamišljen v neko knjigo. Ob stezi se je pasla krava, ki je profesor ni videl in se zaletel vanjo. Profesor se naglo odkrije in reče:

"Oprostite gospa!" Ko pa pogleda, vidi, da to ni nikaka gospa, ampak navadna krava. Strašno je bil jezen, da ga je tako polomil. Zopet nadaljuje pot in se poglubi zamišljeno v knjigo. Kmalu zatem se pa zaleti v neko gospo, in ne da bi pogledal od knjige, zavpije:

"Prekleta krava! Spravi se mi spoti!"

TAJNOST MARMORNATEGA KIPA

Iz Rima se poroča z dne 25. junija sledeče: V bližini Ravene je vila, ki stoji sredi krasnega parka in pestrih cvetličnih nasadov. V parku te vile stoji lep marmornati kip, ki predstavlja krasno mlado deklico. Ta kip je naročil in ukazal izdelati neki bogat Grk pred 20. leti, in kip ima romantično preteklost. Kip namreč ne predstavlja kakšnega poljubnega modela, temveč nevesto omenjene grškega milijonarja in kip je izdelal eden največjih italijanskih mojstrov, ki ga je milijonar pozval, da bi portretiral v marmorju njegovo lepo nevesto.

Kmalu zatem, ko je bil kip izgotovljen, je mladenka izginila in milijonar je pripovedoval znanec, da je odpotovala. Po nekaj tednih pa je povedal svojim prijateljem in znancom z veliko žalostjo, da je pravkar prejel obvestilo, da je umrla. Te njegove izjave so se zdele mnogim njegovim prijateljem sumljive, ker so ga poznali, da je on mož hude jeze in zelo ljubosumnega razpoloženja, ki je naredil svoji nevesti pekel na zemlji. Mladenka je že prej večkrat izrazila željo, da bi se razdrla zaroka, in v večernih urah so ljudje mnogokrat slišali ropot in vpitje, ki je prihajalo iz vile, kjer sta se milijonar in njegova nevesta pripravljala. Služabništvo je mnogokrat slišalo, kako je milijonar svoji nevesti grozil, da jo ubije, če bi ga hotela zapustiti. Zato so si vsi prebivalci vile oddehnili, ko je prišel v vilo na obisk neki mladi mož, ki je bil baje bratranec neveste. Izprva je slišalo slu-

KRAJŠI DELOVNI TEDEN ZA REŠITEV PROBLEMA NEZAPOSLENOSTI

Gotova stvar je, da bo tekom perioda depresije, kadarkoli se bodo take periode pojavile, kolikor toliko nezaposlenosti. Treba pa je posvetiti pozornost dejstvu, da večina onih, ki so danes nezaposleni, niso brez dela samo vsled sedanja depresije, temveč vsled vedno naraščajoče proizvodnje masinerije. Resnično, da čeprav zdaj ne bi bilo depresije v deželi, je še vedno preveč ljudi za zaposlitev pri delu, ki čaka izvršitev. Kolikor se torej tega tiče, je znanost iznajdb in izdelovanja strojev pripomogla človeštvu do bede, mesto da bi pripomogla do njegovega blagostanja. Če more stroj izdelati gotovo delo v polovici časa, kakor je mogel isto delo izdelati človek, zakaj ne bi torej človek s strojem vred delal samo polovico prejšnjega časa? Če zna moderno znanstvena administracija organizirati 100 ljudi, da izvrše delo, pri katerem je bilo prej potrebnih 200 ljudi, zakaj ne bi torej teh 200 ljudi delalo samo pol prejšnjega časa z istim rezultatom?

Vse izdelke, ki jih potrebujemo v normalnih razmerah, je danes mogoče izdelati s 75 procenti manj delavstva, kakor je bilo to mogoče pred desetimi leti. Z drugimi besedami povedano: trije delavci lahko danes izgotovijo isto delo in v istem času, za katero delo so bili prej potrebni štirje delavci. Tako torej vidimo, da bi bil četrti delavec stalno brez dela, če se ne ukrenejo primerni koraki, da se ozdravi ta nezdravi ekonomski položaj.

Delo je neobhodno potrebno za vsakega človeka, in sicer v ekonomskem in moralnem oziru. Toda če ljudje delajo toliko, da nastane nadprodukcija, je posledica tega depresija in brezposelnost. Vsak mora nekaj delati, toda to delo mora biti razdeljeno na krajše ure. Ako bi bila ta mera uveljavljena, tedaj bi imeli nezaposlenost samo ob času depresije, pa še takrat mnogo manj obsežno kakor je sedanja.

In kako bi se to doseglo? Predvsem bi morale vse industrije dežele za vse svoje prebivalstvo uveljaviti petdnevni delovni teden. V vsakem tednu bi morali biti legalno etablirani dve "nedelji", in sicer ne samo za ročne delavce, temveč za vse: za pisarniške osebe, uradnike in eksekutivne glavarje. Da se izvrši v petih dneh ono delo, katero je bilo prej izvršeno v šestih dneh, bi bilo za to potrebnih več eksekutivnih uradnikov, več poštinskih uradnikov in ostalih uslužbencev, več bančnih klerikov in več tovarniških delavcev.

V Zedinjenih državah je v normalnih časih zaposlenih pri aktualnem delu okoli 40 milijonov ljudi, in deset procentov tega števila bi zneslo štiri milijone ljudi. Če bi se uveljavil go-

VIŠARSKA POLENA

Spisal

NARTE VELIKONJA

Ko je Franca premagala prvi strah, jo je nenadoma obšel neprijeten občutek. "Le naj gre! Če zadene, naj zadene! Bo prej konec!" In spet ji je šlo po glavi: "Jaz bom žena, da, žena svojega moža!"

25. Klančar je stregel Blažu. Po napadu v cerkvi ga je bil spravil domov ter položil v posteljo.

"Nič ne skrbi. Vse bomo napravili."

In mu je prinesel gorke kave in žganja. Pokril ga je s starim ovčjim kožuhom, da mu je samo nos gledal izpod odeje.

"To je fluenca!" je modroval. "Kar kuhaj jo, ni druge pomoči! Prehladil si se na poti! In s slivovko jo daj!"

Čim bolj je trdil Blaž, da ni bolan, temveč da ga je obšla samo slabost, tem bolj je Klančar vztrajal, da mora ostati v postelji.

In ga je obdržal v postelji do večera.

Proti večeru je prišel Mohor. Ko je Klančar odšel za hip, se je Klančar vzpel k Mohorju:

"Ali je Franca kaj prepisala Tinetu?"

"Ni!" je dejal Mohor trdo.

"Prav!"

"Saj tudi ne bo! O, poznam jo, tega ne bo!"

In ju je zmotil v teh besedah Klančar. Prinesel je Janezka.

"Zobke dobiva in je čemeran! Na, vleci!" mu je tlačil svoj mezinček v usta. "Čisto se čuti-

jo zobki pod kožo. "O, boli, boli revček! In kaj bi rekla," je nenadoma zastavil vprašanje, "če bi vama dejal, ko ga tako gledal, da fantek ni moj, da ga je mati kar nekje mimogrede vzela? Kaj? Ali ni smešno?"

"Saj ni ciganka!" je dejal smeje se Mohor.

"Prav praviš! Kakor ciganka! Kar nekje pod vrbo!"

"Rekel bi, da te ne razumem," je dejal Blaž. "Če bi te tisočinko tega resno mislil, na koncu sence pomislil, si preklet, le samo, ker bi z mislijo izdal ženo! In ti ni odpušeno!"

"Tako bi rekel? Ali slišiš? Kaj pravi Blaž?" se je zradostil Klančar. "Da sem neumen! Ti pa gledaš tako pametno! Ali te bole zobki? Janezek, Janezek!"

Janezek je tleskal z ročicama ter se nasmihal.

"Skojro mu daj!" je dejal Blaž. "Če dobiva zobke!"

In mu je dal skorjo.

"Ali veš, da se ta otrok nič ne poti?" se je obrnil k Mohorju.

"Naši otroci se tudi niso," je potrdil ta.

"Da se niso?" je začudeno zrl vanj.

"Kaj je tako čudno?"

"Čudno je, da so si otroci tako enaki."

"Kadar so zdravi!" je dejal Blaž.

"Ti, ti! Ali si moj, ali si moj, Janezek?" je drgnil z brado ob njegovo lice. "Če je, ne bo zavekal!" mu je šinilo v misli. In res se je otrok najprej nasmehnil, potem pa ga je začemelo in je planil v jok.

Klančarju so roke omahnile. "Kožo mu boš odrgnil," je dejal Mohor.

"Čemu se stari zanj vleče?" je sumničlil Klančar ter odnesel otroka, ki se je drl na vse grlo, nazaj mami.

Medtem je Mohor stopil parkrat po sobi gor in dol.

"Kaj bo, kaj bo?"

Blaž se je okrenil na postelji. "Če misliš Tineta?"

ri odpravil nezaposlenost in tudi mnogo pripomogel k splošni blagostanju trpečega delavstva.

"Mislim! In Franco!"

Blaž se je dvignil na komolce:

"Mohor, poslušaj: Koliko je tvoj grunt vreden?"

"Saj ni več moj!"

"Koliko je bil vreden?"

"Kdo ve?"

"Ali je bil vreden enega človeka?"

"Kako to misliš?" je obstal Mohor.

"Življenje enega človeka?" je mirno vprašal Blaž. "Kakor rečem: ene mačke, enega teleta, tako vprašam: enega človeka?"

"Za življenje?"

"Za življenje!"

Mohor je stopil spet čez vegaste deske in se naglo ustavil ves ogorčen:

"Blaž, tebi se blede! Ali naj jaz koga ubijem?"

"Bog varuj, Mohor! Tega nisem mislil!" je dejal Blaž. "Toda če kdo tebe?"

"Mene? Da bi mene? Nalšč?"

Klančar je spet prekinil pogovor.

"Vidiš, Mohor. Kje pa boš ti nocoj in potem spal? V izbi bosta pač gospodar in gospodinja!"

"Gospodar?" je vprašal Mohor.

"No, kjer gospodar, tam gospodinja!"

"Lahko, toda v izbi ne, v izbi ne!" je tolkel s palico po tleh. "Jaz sem pobelil izbo, jaz sem postavil peč. Še stopa za ješ-prenj pri njej je moje delo, pa bi se umeknil! Daj, povej, Blaž, koliko je vredno človeško življenje?" je besno divjal Mohor.

"Sam Gospod Jezus Kristus ga je odrešil!" je vzdihnil Blaž.

"Ali tudi življenje otroka?"

se je zdrlil Klančar.

"Tudi!"

"Človek bi vse dal za svojega otroka!" je dejal Klančar ves zasanjan.

"Vse!" se je zgrozil Blaž.

"Vse!"

Blaž je povzel po premolku:

"In če bi tvoj otrok nekaj storil? Recimo, koga ubil, ali kaj? Za primer samo! Ali bi ga ova-dil?"

"Svojo kri? Sebe lahko, ampak otroka — čemu so pa biriči na svetu! In navsezadnje, zakaj pa je vse odrešil naš Gospod Jezus Kristus?"

Blaž se je zvil v dve gubi.

"Tudi tega otroka?"

"Če ga ni zatajil!" se je zamislil Klančar. "In če ni izdal človeka. Če mu ni vrgel milosti nazaj v obraz, kakor preob-ješnež jabolko. Bog ti daje jabolko, ti mu ga pa treščiš v obraz!"

Blaž se je krčlil v postelji v divji bolečini.

"Za takega ni rešitve?"

"Dokler ne pobere nazaj jabolka. Ampak Bog ve, kam se je zakotalilo, v trnje, v ribodv-je, v prepad — ponj mora, če naj bo rešen."

"Vidiš, reši pa se lahko!"

"Nehajta, kdo vaju razume?" se je jezil Mohor. "Meša se vama! Če pa misliš Tine, da se mu bom umaknil, se mu tudi meša!"

"Samo če ni prav objestno vrgel Bogu v obraz, je rešitev!" je dejal Blaž trdo.

26.

Ko se je Matijec prebudil, je zapazil, da je solnce že na zatonu.

"Kakšen hlapec pa ste?" je vprašala natakariča, "da se gospodar odpelje brez vas! To vam bo ušesa!"

Matijca je obšel sram.

"Ali so bili pijani?" se je nato zgrozil ob misli na Franco.

"Precej," je dejala natakariča. Matijec pa je planil na noge in hitel na Otoče na vlak.

Tiste minute čakanja so se mu zdele večnost. Ko je prišel gorenjec, ga je obšlo, da bi sploh ne šel domov. Da bo ostal ter se rajši peljal v nasprotno stran, v svet, kamorkoli. Kako bo doma? Smejala se mu bo vsa vas in doma bo Franca, žena Tineta, ni ne več svakinja.

Kakor da ga je nekaj pehnili v vagon. "Da, žena Tineta," si je govoril v čudni slutnji, ki ga je obšla, "in jaz sem dejal,

da ji bom pomagal nesti križ. Simon zaspani!"

Mrak je že bil, ko je zavil na občinsko cesto in na bližnji mimo Francetovega znamenja je čul ropot pod seboj.

"Naš voz! Počakam. Vsaj domov pridemo skupaj! In vrag vražji, ali je znorel, da podi konja v klancu kakor divji. Brez luči. Če jih danes ne bo uničil, jih ne bo nikoli!" Slišal je bič in Tineta glas:

"Pram, lenoba lena! Stopi! Saj boš doma počival!"

In ko so zavili mimo znamenja, je Tine divje udaril po konjih; obšel ga je čuden strah.

Pram je planil v skok, da je Franca kriknila.

"Prekleta mrha!" je potegnil Tine konja nazaj. "Toliko da ni zvrnil! In ga je udaril z bičevnikom."

Pram je prhnil razdražen v stran ter v divjem skoku tresčlil z glavo v jelko ob cesti. Matijec je z grozo opazil, kako se je konj vzpel pred vozom in nato klecnil brez moči na tla. Stopil je čez zaseko in mahal z rokami.

(Dolje prihodnjik.)

0

Mati, ki je zapodila 5-letnega otroka iz hiše

Hammond, Indiana, 27. junija. — Mrs. Iona Timmons, 25 let stara, je zapodila včeraj svojega 5 let starega sina iz prevega zakona, iz hiše, rekoč, da je siten in da se nima časa z njim ukvarjati. Njena dolžnost je napram svojemu možu, ne pa napram otroku, je rekla ta Meduza. Fant je bil vržen ponoči iz stanovanja in na cesti ga je dobil policist, ki ga je peljal na policijsko postajo. Tu se je pa oglasila neka družina, ki nima otrok, in je fanta vzela za svojega.

* Zvezna ameriška blagajna ima do danes \$867,000,000 deficita.

* Predsednik Columbia univerze, dr. Butler, je gost Masarika v Pragi.

*V Tokio se je začela obravnava proti 44 komunistom.

MALI OGLASI

Stanovanje

obstoječe iz treh sob, vse udobnosti, se da v najem. Istotam se dobi tudi garaža. 5416 Homer Ave. (152)

Kuhinja

in spalna soba z vso opremo se da v najem. Prilčno za novoporočenca, ker jim ni treba kupovati pohištva, ali pa za par poštenih deklet. Ravno tam se dobi lepa front.soba poštenega fanta. Prost vhod. 5814 Bonna Ave. Tel. FLorida 0267-J. (152)

Stanovanje

se da v najem, 5 sob, kopališče in furnez. 1087 Addison Rd. In stanovanje obstoječe iz štirih sob in kopališča se pa da v najem na 1079 E. 64th St., spodaj. (152)

Porabite priliko!

Morda ne boste imeli več take prilike, nakupiti si toliko raznega blaga za vaš dolar. Ta prilika se vam nudi te dni na Anžlovarjev razprodaji, ki se vrši te dni. Stopite v trgovino, in boste videli, da se vam bo izplačalo. V teh dneh prodajamo blago ceneje, kot nas stane. Samo še par dni imate tako lepo priliko. Nikar ne zamudite!

Anton Anžlovar,

6202 St. Clair Ave.

Michael Casserman

18700 Shawnee Ave.

PLUMBING & HEATING

Kenmore 3877

1931	JULY	1931
Su	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JULIJ

4.—St. Clair Rifle klub, piknik na Močilnikarjevi farmi.

4.—Društva Kras št. 8 in Eastern Star št. 51 SDZ, skupni piknik na Špelkotovih prostorih.

5.—Piknik fare sv. Lovrenca na cerkvenih prostorih Maple Gardens v Maple Heights.

5.—Piknik društva sv. Sava št. 1, na Štrumljevi farmi.

5.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ, piknik na Močilnikarjevi farmi.

11.—Društvo Združene Slovenke št. 23 SDZ priredi piknik na Goriškovi farmi blizu St. Clair Ave.

12.—Klub Hinje, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Heights.

12.—Društvo sv. Vida, št. 25 KSKJ, piknik na Špelkotovi farmi.

12.—Mladinska šola S. N. Doma, izlet na Močilnikarjeve farme. V slabem vremenu se vrši zabava v spodnji dvorani S. N. Doma.

19.—Piknik skupnih društev Z. S. Z. na Štrumljevih prostorih.

19.—Skupna društva Zapadne Slovanske Zveze priredijo piknik na Štrumljevi farmi.

19.—Slovenska Delavska Zadruga Zveza, piknik na Goriških farmah v Noble, O.

25.—Skupni piknik Slovenskega Doma na Holmes Ave. in Slovenskega Delavskega Doma na Waterloo Rd., Močilnikarjeve farme.

26.—Piknik Slovenskega Doma, Holmes Ave., na Močilnikarjevi farmi.

26.—Društvo Nanos, piknik na Hartmanovi farmi, North Royalton, O.

26.—Slovenska Ženska Zveza, podružnica št. 10, piknik na Štrumljevih prostorih.

AVGUST

2.—Skupna društva fare sv. Vida priredijo piknik na Špelkotovi farmi.

2.—Društvo Tabor št. 139 SNPJ, piknik v Maple Gardens, Maple Heights.

2.—Double Eagle Bottling Co., izlet na Hartmanovi farmi, North Royalton, O.

2.—Podružnica št. 18 Slovenske Zveze priredi piknik na Goriških prostorih blizu St. Clair Ave.

9.—Društvo Kranj, piknik na Pintarjevih farmah.

16.—Dramsko društvo Naša Zvezda, piknik na Goriških farmah v Noble, O.

23.—Društvo Cvet, piknik na prostorih fare sv. Lovrenca.

30.—Društvo Ribnica št. 12 SDZ, piknik na Goriškovi farmi v Noble, O.

SEPTEMBER

5.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

6.—Slovenski Delavski Dom, koncert in ples, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

7.—Društvo Brooklynski Slovenci, piknik na Hartmanovi farmi, North Royalton, O.

27.—Ženski odsek S. D. D., ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

OKTOBER

4.—Skupna društva S. S. P. Z., koncert in ples, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

11.—Društvo Verovšek, igra in ples, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

17.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

18.—Društvo Collinwoodski Sokol, koncert in ples, v obeh

dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

25.—Društvo Hrvatska Slobođa, vinska trgatev, v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Društvo Strugglers, Hallowe'en ples, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

NOVEMBER

1.—Socialistični klub št. 49, prireditve v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

8.—Društvo Verovšek, igra in ples, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

14.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

14.—Društvo Friendship Grove, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

15.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi igro, ples in prosto zabavo v šolskih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Road.

15.—Društvo Jutranja Zvezda št. 137 JSKJ, proslava 10-letnice obstoja društva, z banketom, v Knausovi dvorani.

15.—Društvo V. Boj, proslava 25-letnice obstoja društva, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

22.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, proslava 20-letnice in razvitje nove zastave popoldne; zvečer plesna veselica v obeh dvoranah S. N. Doma.

22.—Društvo Jadran, koncert in ples, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd

HENRIK SIENKIEWICZ POTOP

iz poljščine prevel
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

Knez pa se je posvetoval med tem na dolgo in široko s Sakovičem.

"Plesal je šlahčič po dveh takah kakor medved," je pravil Sakoviču. "Stisnil sem ga za to, da so mu rebra zahreščala, in stresal sem ga tako, da sem mislil, da mu zlete z nog skornji z golenicami vred. In ko sem mu rekel "stric," je tako buljil z očmi, kakor bi se davil z grizljajem. Sakovič, že vidim, kako me ona čaka v svoji sobici in me sprejema z zaprtimi očmi in prekrižanimi ročicami. . . Le počakaj, jaz ti že izljubim te očke. Sakovič, vzemi si v dosmrtno last Prude za Osmijano! Kdaj lahko prispe semkaj Plaska?"

"Pred večerom. Zahvalim vašo knežjo milost za Prude."

"Nič za to! Pred večerom? To pomeni vsak čas. Če bi bilo mogoče se še nocoj poročiti, če bi bilo treba tudi o polnoči. Ali imaš pripravljeno poročno pismo?"

"Da. V imenu vaše knežje milosti sem bil darežljiv. Gosposodični sem zapisal za doto Biržo. Mečnik bo tulil kakor pes, ko mu jo pozneje zopet odvezamemo."

"Ko bo obsedel v luknji, se bo že pomiril."

"Se tega ne bo treba. Če se izkaže poroka za neveljavno, bo vse neveljavno. Mar nisem že rekel, da se zadovolje?"

"On ni delal nobenih težkoč. Radoveden sem, kaj poreče ona. Toda ni ga videti."

"Objela sta se in se jočeta od ginjenja in blagoslovljata vašo knežjo milost in občudujeta vašo dobroto in lepoto."

"Ne vem, če mojo lepoto, ker sem tako slab. Še vedno sem bolan in se bojim, da se ne ponovi včerajšnja nezvest."

"Ej, vaša knežja milost bi morala ostati na toplem."

Knez je že stal pred zrcalom. "Okrog oči imam sive kolarje in ta tepec Fourret mi je danes oči krivo očrnil. Glej, če ni krivo? Dal mu bom vtakniti prste pod petelina muškete, a opic si napravim za služabnika. Kaj to pomeni, da ni mečnika? Jaz bi že hotel k dekletu. Vsaj poljubiti pred poroko mi vendar dovolj. Kako hitro se danes temni! Za Plasko, če bi se upiral, bi bilo treba postaviti klešče v ogenj. . ."

"Plaska se ne bo upiral, ker to je lopov izpod črne zvezde." "Tudi poroka bo lopovska." "Lopov oženi lopova po lopovsko."

Kneza se je polastila dobra volja. "Kjer je zvodnik tovariš, ne more biti drugačne poroke!"

V tem so služabniki prinesli svečnike s svečami in odšli. To da piš vetra je tako zazibal plamen sveč, da dolgo niso mogle mirno goreti in so silno topile vosek.

"Glej, kako sveče gore," je rekel knez. "Kaj misliš, da te pomeni?"

"Da se neka nedolžnost stopi nocoj kakor vosek."

"Čudno, kako dolgo traja to brenjenje!"

"Morda leta duša starega Bileviča nad plameni."

"Tepec!" je rekel razdraženo Boguslav. "Neverjetno si neumen! Baš sedaj si izbral čas za pogovor o duhovih!"

Nastal je trenutek molčanja. "V Angliji pravijo," se je oglašil knez, "da gori vsaka sveča, če se nahaja kak duh v sobi, višnjevo, te pa so, glej, vse tako žolte, kakor navadno."

"To so prazne marnje," je dejal Sakovič. "V Moskvi so ljudje. . ."

"Tiho no!" ga je prekinil Boguslav. "Mečnik prihaja. Ne! Veter trese polknice. Vragi so dali to teto devi."

"Ali hoče vaša knežja milost, da se poročim z njo? Ne bo nama na poti. Plaska naju zveže na počak."

"Dobro. Za poročno darilo ji dam javorovo lopato, tebi pa svetilko, da ji boš imel s čim svetiti."

"Pa bom tvoj striček, Boguslavček. . ."

"Spomni se Kastorja!" je odgovoril knez.

Daljši pogovor jima je prekinil prihod mečnika in gosposodične Kulvičeve. Knez je stopil naglo k njima, podpirajoč se s čakanom. Sakovič je vstal. "Ali grem lahko k Olenki?"

je vprašal knez.

Toda mečnik je le razprostrl roki ter povesil glavo na prsi. "Milostivi knez! Moja nečakinja pravi, da ji oporoka polkovnika Bileviča prepoveduje razpolagati z lastno usodo, in če bi ji tudi ne prepovedovala, ne bi mogla vas poročiti, ker ne čuti srca za vas."

"Sakovič, ali slišiš?" je zavpil s strašnim glasom Boguslav.

"O tem testamentu sem tudi jaz vedel," je nadaljeval mečnik, toda v prvem hipu ga ni sem smatral za nepremagljivo oviro."

"Mar so mi vaši šlahčanski testamenti!" je rekel knez. — "Pljuvam nanje, razumej!"

"Toda nam so sveti!" je odgovoril razdraženo gospod Tomaž, "a po testamentu sme dekletu v samostan, ali pa se poročiti s Kmiticem."

"S kom, capin? S Kmiticem? Jaz vam pokažem Kmitice! Jaz vas že naučim!"

"Koga imenuješ, knez, capina? Bileviča?!"

In mečnik se je prijel za bok v najhujši jezi, toda Boguslav ga je v tem hipu treščil s čakanom v prsi, da je v šlahčiču začelo in se je zvalil na tla; sam pa je sunil z nogo ležečega, da si je napravil pot k vratom, in je planil brez klobuka iz sobe.

"Jezus, Marija!" je klicala Kulvičeva.

Toda Sakovič jo je zgrabil za rame, ji nastavlil kindžal ne prsi in govoril:

"Tiho, zakladek moj, najmilejša golobica, ker ti prerežem tvoje sladko grlo kakor šepavi kuri. Sedi tu mirno in ne hodi gori, ker tam se vrši poroka tvoje nečakinje."

Toda tudi v gosposodični Kulvičevi je plula viteška kri; jedva je zaslislala Sakovičeve besede, se je njen strah takoj izpremenil v obup in jezo.

"Lopov, razbojnik, pogan!" je zakričala, "ubij me, ker bom kričala na vso ljudovlado. Brat je ubit! Sorodnica oskrunjena, tudi jaz nočem več živeti. Bij, razbojnik, ubij! Ljudje, pridite semkaj! Le ogledite si!"

Nadaljne besede je potlačil Sakovič, ki ji je položil na usta svojo mogočno dlan.

"Tiho, stara vešča, tiho, ti uvela rutica!" ji je rekel. "Jaz te ne bom ubil, čemu bi dajal vragu to, kar je itak njegovo; da pa ne boš mogla kričati kakor pav in da se prej umiriš, ti zavežem tvoja ljubezniva usta s tvojo lastno ruto, sam pa vzamem plunko in ti zaigram zaljubljeno pesem. Ni mogoče drugače, da me moraš vzljubiti."

Po teh besedah je Sakovič s spretnostjo pravega zmikavca okrenil z ruto glavo gosposodične Kulvičeve, ji zvezal s pasom roki in nogi ter jo vrgel na divan.

Potem je prisedel k njej, se udobno iztegnil in jo vprašal tako mirno, kakor bi začel navaden pogovor:

"Kaj misliš, gosposodična? Jaz menim, da si bo tudi Boguslav pomagal na enak način."

V tem pa je planil pokonci, zakaj duri so se naglo odprle in med njimi se je pokazala gosposodična Olenka.

Obraz ji je bil bel kakor kreča, lasje nekoliko razmršeni, obrvi namršene in v očeh groza.

Ko je ugledala ležečega mečnika, je pokleknila pred njim in ga začela tipati z roko po prsih in glavi.

Mečnik je globoko vzdihnil, odprl oči, se dvignil napol in se začel ogledovati po sobi, kakor bi se bil zbudil iz sna, potem se je oprl z roko ob tla ter skušal vstati, kar se mu je čez nekaj časa tudi posrečilo z dekletovo pomočjo. Nato je z omahujočim korakom prišel do stolice in se vrgel nanjo.

Olenka je šele sedaj uzrla gosposodično Kulvičovo, ležečo na divanu.

"Ali si jo umoril?" je vprašala Sakoviča.

"Bog varuj!" je odgovoril ta.

"Ukazujem ti, da jo razvežeš!"

Toliko moči je bilo v tem glasu, da ni Sakovič odgovoril niti besedice, kakor bi bila ukazovala sama kneginja Radzivilova, in je začel razvezovati gosposodično Kulvičovo, ki se je bila v tem onesvestila.

"In sedaj," je rekla gosposodična Olenka, "idi k svojemu gosposodarju, ki leži zgoraj!"

"Kaj se je zgodilo?" je zakričal Sakovič in se zavedel. "Gosposodična, odgovarjajte zanj!"

"Ne pred teboj, sluga! Proč!"

Sakovič je skočil kakor obseden.

XVIII.

Sakovič ni odstopil dva dni od kneza, zakaj drugi napad je bil težji od prvega. Čeljusti Radzivila so se tako stisnile, da jih je bilo treba odpirati z nožem, da mu je bilo mogoče viliti zdravilni lek. Kmalu potem se je osvestil, vendar se je tresel, trepetal, odkakoval na postelji in se iztegoval kakor smrtno ranjena zver. Ko je tudi to minilo, je nastopila velika slabost; vso noč je zrl v strop, ne da bi izgovoril besedico. Ko je zjutraj zaužil uspalvalno sredstvo, ga je objel trd in težak spanec, a proti poldnevju se je vnovič zbudil, oblit z obilnim potom.

"Kako se počuti vaša knežja milost?" je vprašal Sakovič.

"Bolje mi je. Ali niso prišla kaka pisma?"

"Da, od elektorja in Steinbocka, tu sta na mizi, toda čitanje bo treba odložiti na poznejši čas, ker vaša knežja milost še nima moči."

"Daj mi ju takoj, slišiš?"

"Bom na konju kakor ti! . . . Molči, ne ugovarjaj!"

Sakovič je umolknil in nekaj časa je trajala tišina, ki jo je prekinjalo le resno in počasno tiktakanje gdanske ure.

"Jutri krenemo na Podlesje."

"Jutri boš, svetli knez, v postelji, kakor danes."

"Bom na konju kakor ti! . . . Molči, ne ugovarjaj!"

Sakovič je umolknil in nekaj časa je trajala tišina, ki jo je prekinjalo le resno in počasno tiktakanje gdanske ure. "Svet je bil bedast in misel bedasta," je dejal naenkrat Boguslav, "a tudi jaz sem bil bedast, ker sem te poslušal."

"Vedel sem, da bo padla vsa krivda name, če se ne posreči, je odgovoril Sakovič."

"Zato, ker se ti je zmešalo."

"Svet je bil pameten, toda če

je tam v službi kak vrag, ki jih svari, za to jaz ne odgovarjam."

Knez se je dvignil v postelji. "Misliš?" je rekel knez in bistro pogledal Sakoviča.

"Mar vaša knežja milost ne pozna papistov?"

"Poznam jih, poznam! Tudi meni se je že večkrat dozdevalo, da morajo biti to čari. Od včeraj sem prepričan. Zadel si mojo misel, zato sem te vprašal, če si zares tega mnenja. . . Toda kateri izmed naju stoji v zvezi z nečisto silo? Ona vendar ne, ker je čednostna. . . a mečnik tudi ne, ker je preneumen."

"Morda ona teta. . ."

"Morda. . ."

"Radi gotovosti sem jo včeraj zvezal, predtem pa sem ji nastavlil nož na grlo in, pomislite, ko pogledam danes, je ostrina taka, kakor bi se bila raztopila v ognju."

"Pokaži!"

(Dalje prihodnjič)

DIVJANJE "ČRNE SMRTI" PRED 600 LETI

Zdaj je poteklo šest sto let, kar je tepla Evropa ena najstrašnejših božjih šib. Tedaj je razsajala kuga, imenovana "črna smrt," ki je povzročila med človeštvom najstrašnejšo grozo in gorje. Preprosto ljudstvo si je predstavljalo to grozno kugo, ki je pokrila telesa bolnikov s črnimi marogami, kot ogromnega velikana, čigar glava je segala nad strehe hiš, ali pa kot groznega demona, jezdečega na velikem črnem konju.

Prvi val te grozne bolezni je prišel v Evropo leta 1331, in sicer iz Indije in Perzije; bolezen se je pojavila po gosti, zrak onečiščujoči smrdljivi megli. V arhivih se nahajajo poročila iz 14. stoletja, ki poročajo, da se je kuga najprej pojavila v Siciliji, kjer je začela moriti na debelo.

Kroniki poročajo: "Bilo je v letu Gospodovem 1348, ko je izbruhnila v mestu Florenci smrtonosna kuga, ki se je pričela širiti proti zapadu. Napram tej kugi so se izjalovili vsi navštevni zdravnikov in vsaka zdravniška pomoč. Ozdravilo jih je jako malo in skoro vsi bolniki so pomrli tekom treh dni. Uničevanje te bolezni je bilo tem strašnejše, ker je prihajala iz bolnih na zdrave ne samo pri govorenju in postrežbi bolnikov, marveč tudi že pri samem dotiku obleke obolelih."

Iz Nemčije poroča turingška kronika:

"Kdor je zapadel temu pestilencnemu strupu, je ležal in spal tri dni in tri noči, in ko se je potem zbudil, se je takoj pričel boriti s smrtjo in je kmalu izdihnil svojo dušo."

Večina kronistov poroča, da so se tudi živali nalezle kuge in

poginjale za njo. Strašna posledica nalezljivosti je bila ta, da so sorodniki zapuščali bolnike in bežali od njih ležišč, tako da so reveži brez pomoči in tolažbe umirali. "Bilo ni več nobene ljubezni, nobene zvestobe, nobene vere. Brat je zapustil brata, možje so zapuščali žene in žene možje, otroci starše in starši otroke. Ljudje niso umirali samo vsled kuge, pač pa tudi vsled zapuščeniosti in pomanjkanja."

Samo psi, te zveste živali, so ostali tudi v tej grozni dobi stiske in groze, zvesti svojim gospodarjem. Kuga je vtisnila vsej tedanji kulturi svoj strašni pečat. Zdelo se je, da se približuje konec sveta in groza ljudstva je izbruhnila na dan v raznih duševnih motnjah in boleznih, v židovskih pogromih, v plesni blaznosti in v bičanju in trpinčenju samega sebe.

Popolna brezmoč zdravnikov, ki niso vedeli ne od pomoči, ne sveta, je še utrdila ljudsko mnenje, da gre tu za zle čare.

Izračunano je, da je za časa prvega pojava kuge, v desoletju med leti 1340 in 1350, pomrlo polovico evropskega prebivalstva. 200,000 mest in vasi je popolnoma izumrlo, in v hišah, kjer so ležali mrličji na kupih, so se naselile divje živali. Gotovo je, da je število prebivalstva v Evropi, ki je v 14. stoletju pomrlo za kugo, bilo mnogo višje kakor 25 odstotkov. Neka statistika, ki jo je dal izdelati papež Klemen VI., izkazuje do leta 1350 42 milijonov za kugo pomrlih ljudi; v Nemčiji je v enem samem letu umrlo za kugo poldrugi milijon ljudi. V Lubecku, kjer je kuga posebno divjala, jih je ostalo od vsakih tisoč ljudi komaj deset pri življenju; skupno število mrtvih je znašalo 90,000.

Na Dunaju je bilo vsak dan od 500 do 700 žrtev.

Ni torej čudno, če so v molitve vpletli vzdihljaj: Kuge in lakote reši nas, o Gospod! . . .

Glasbena šola

v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
pod vodstvom gđe. Irme Kalanove

Vsi, ki želijo imeti priznano piano učiteljsko, zglasite se v sobi št. 3, malo naprej od Dr. Mally in Dr. Omara.
Poduk na vijolino ravno tam pod vodstvom znanega

Adolpha Perdana.

Učne ure: 3. do 5:30 in 7. do 9. zvečer. Učne ure za vijolino v ponedeljek, torek in četrtek večer od 7. do 9. in v sredo popoldne. Otroci, ki nima svoje vijoline, jo dobi pri učitelju. Zglasite se za pogoje.

PODUČUJE SE OTROKE IN ODRASLE
Poduk najboljši—cene najzmernejše.

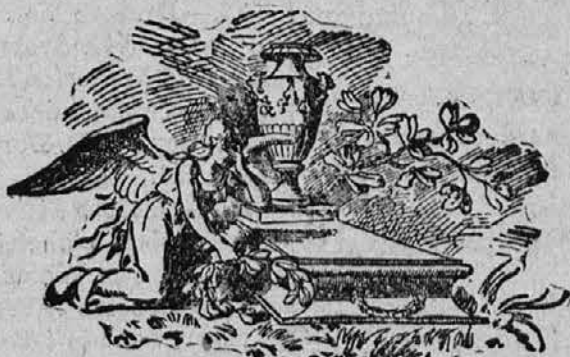
THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

Stanley

PROF. FOSDICK FRIMPLE THOUGHT HE HAD UNEARTHED A REAL SCIENTIFIC FIND THIS MORNING, UNTIL OTTEY WALKER SPOKE UP.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnega in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po dolgi in mučni bolezni, star 58 let, previden s sv. zakramenti, umrl 11. junija, 1931 naš ljubljani soprog in oče

FRANK ŠKUFCA

rojen v Ragovem, fara Šmihel pri Novem mestu.

Dolžnost naša je prav pristrčno se zahvaliti vsem darovalcem krasnih vencev, in sicer: Mojemu sinu James Mavko in-soprog, Mr. in Mrs. Zakrajšek, Mr. in Mrs. Kramer, Mr. in Mrs. Godič, Mr. Frank Centa, Mr. Jakob Križman, Mr. Henry Syman, društvu sv. Antona Padovanskega, št. 138, Mr. Ralston, Department of R. C. A. in Central Brass Mfg. Co.,

Prav iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so darovali za sv. maše: Družina Petkovšek, družina Fink, družina Lenaršič, družina Sebenik, družina Pezder, družina Mike Žele, Mr. Frank Bolte, Mrs. Mary Bolte, Mr. in Mrs. Joe Bolte, Mr. in Mrs. Joe Centa, Miss Jennie Prijatelj, družina Svete, družina Novak, družina Anton Anžlovar.

Prav pristrčna hvala vsem, ki so dali brezplačno na razpolago avtomobile pri pogrebu. Prav lepa hvala vsem, ki so ga prišli kropiti in so čuli ob mrtvaškem odru, ter so ga spremili k večnemu počitku. Prav lepa hvala tudi Mr. Frank Zakrajšku, ki je vse tako lepo skrbel za pogreb.

Tebi pa, dragi in nepozabljeni soprog in oče, želimo večni mir in pokoj. — Žalujoci ostali:

Margaret Škufca, soproga.

Margaret in Viktorija, hčeri; Augustin, sin.

Cleveland, O., 27. junija, 1931.